

DESTĂINUIRI

Mihalcea M. Mustătea

M-am născut la 6 august 1936, în comuna Risipiți, actualmente Milcovul, județul Vrancea, la nu mai mult de 300 m de râul cu același nume, legendar pentru rolul său de hotar între Moldova și Muntenia și care despărțea Focșanii Munteni de Focșanii Moldovei.

În 1946 - 1947, când aveam 10 - 11 ani, în zona noastră seceta era mai draconică decât pe vremea lui Lăcustă Vodă, încât cei mai mulți dintre semeni nu mai aveau pentru hrană nici știr, coada vacii sau traista ciobanului. Eram cel mai mare din cei șapte frați și surori.

Până atunci ai mei avuseseră o vacă pe care o îngrijeam enorm de mult și care ne răsplătea zilnic cu 10 litri de lapte. Totuși, când ne era gura mai amară, a dispărut într-o bună zi, și, cu toate demersurile și căutările părinților, nu a putut fi găsită. A revenit singură după câteva luni, fără a mai avea însă nici un strop de lapte. Secase. În aceste condiții, tata a considerat că-i mai bine să o vândă, iar cu banii luați s-a urcat în trenul „Foamea” care-i ducea pe moldoveni în Oltenia să aducă hrană și să-și salveze familia de la foame, de la moarte.

N-am mai știut de el mai mult de un an. Fusese dat dispărut. În realitate, răcise la plămâni, iar pentru vindecare l-a luat o bătrână olteancă, salvându-l de la moarte cu hrean și dându-i adăpost și hrană, în schimbul banilor pe care-i avea la el.

În acest timp, mama plângea continuu. Pe de o parte pentru dispariția lui și imposibilitatea de a-i face pomenirile creștinești, iar pe de altă parte, pentru că era conștientă că proprii copii erau hămesiți de foame. Și, încet, încet, uitau culoarea mămăligii și se întindeau, nu de puține ori, ca râmele pe pământ.

Când, într-o zi m-am dus în grădina unui om mai bogat și am încercat să adun fructe căzute din pomi, majoritatea viermănoase, am fost prins de proprietar și bătut mai rău decât un câine.

Singura mea șansă era să mă deplasez vreo 200 m până la bunica după mamă, să-mi dea câteva pere. Mă confruntam însă cu două necazuri: din 10 în 10 pași, în timp ce mergeam spre casa acesteia, eram obligat să mă așez pe marginile de șanț pentru odihnă, încât aveam nevoie de 2 - 3 ore să mă duc și să mă întorc. În al doilea rând, perele erau drămuite, pentru a ne ajunge și în zilele următoare, iar obligația era să mă urc pe scară și să le culeg singur.

În acest nenorocit context mi s-a aranjat alternativ să fiu văcar, porcar, cioban.

Mai întâi mi s-a înlesnit să păzesc vaca a doi bătrâni care locuiau în apropierea noastră, serviciu pentru care primeam seara circa 300 g mămăligă ce le rămânea de la mesele anterioare și pe care mama le împărțea în opt bucățele mici, având grijă ca pentru cea mai mică soră, în vârstă de mai puțin de un an, să dubleze „rația”

În rest, ne mulțumeam spre compensare, cu un sufertaș de ciorbă din buruienile ce se mai puteau găsi, iar când era posibil ni se repartizau și 3 - 4 boabe de fasole.

Înțelegând că mă topeam pe picioare cu fiecare zi care trecea, am fost sfătuit să cerșesc în satele vecine.

— Prefer moartea, mamă, i-am zis.

Eram totuși primul ei fiu și mă adora, de aceea, asumându-și riscul de a rămâne singură cu ceilalți frați și surori, m-a trimis la o crescătorie de porci pe care un om din sat o avea la 10 - 15 km depărtare, în apropiere de satul Oreavu, comuna Gugești, să primesc în

schimb hrană și strictul necesar de îmbrăcăminte din ceea ce rămânea de la copiii lui.

„Clauzele” stabilite inițial nu s-au respectat, iar de acest lucru s-a convins mama, după vreo lună de zile, când a venit pe jos, pe o vreme ploioasă, să mă vadă.

Eram într-o situație de plâns. Hainele de pe mine se jerpeliseră complet, încălțăminte era de domeniul trecutului, picioarele îmi erau numai răni, mizeria trona din cap până în picioare, încât eram o „arătare”, o „caricatură” de copil.

—Nu-i mamă de tine aici, mi-a zis. A plâns și, fără a-l mai aștepta pe stăpân, plecat după rosturi, m-a luat acasă. Cu toate acestea, urgia va continua.

După vreo săptămână am plecat cioban la o stână de care se ocupa un unchi după mamă, iar oile, ce aparțineau altui bogătaș, se aflau pe moșia Moțanu, la vreo 40 km depărtare de sat. În fapt, era o amestecătură de imaș, tufișuri, cornuți, bălți neasanate, puzderie de fânțari, broaște, cânepă sălbatică și multe altele.

Am luat în primire oile sterpe, iar noaptea, alături de câinele meu – Corbea, dormeam sub cerul liber, la marginea staulului de oi. Stâna principală, așa-zisele mânăzi – oi dătătoare de lapte, se aflau la aproximativ 200 - 300 m depărtare. Dacă nu am fi avut câini buni riscam să rămânem fără oi și să fim mâncați noi înșine de lupi.

Zona era vestită în materie de lupi încât nu era noapte să nu încerce unul, doi, pentru a da iama în oi. Cu toată vigilența și puterea câinilor ciobănești erau situații când ne trezeam lipsă cu o oaie. Existau și cazuri în care lupii nu puteau decât să sfârtece sau să omoare câte o oaie, caz în care ne hrăneam cu carne, iar oasele le dam câinilor.

Cu toate acestea, unchiul meu s-a dovedit neom.

În fond, el era cel de care depindea situația mea. Hrana mea zilnică o constituia, în pofida faptului că alimentele erau din belșug, și pe deasupra eram nepotul șefului de stână, de-i zic ardelenii baci, mămăligă stricată, caș sau urdă alterate.

Ziua nu mă puteam odihni pentru că tot timpul aveam ceva de făcut, iar noaptea, 2 - 3 ore mergeam cu oile în „porneală” Când dormeam mă înnebuneau țânțarii deoarece nu-mi ajungea bălegarul uscat pentru a întreține focuri de jur împrejurul oilor.

Focurile întreținute cu căcărează de oaie în 3 - 4 locuri la marginea stânei aveau un dublu scop: să-i facă pe lupi să nu dea iama în oi și să ne apere de țânțari.

Erau suficient de frecvente cazurile când focurile pâlpâiau sau se stingeau, condiții în care țânțarii se aruncau asupra-mi. Ceilalți aveau cușete sau țoale de acoperit, se supraalimentau și aveau experiență.

Ca urmare, m-am îmbolnăvit de malarie. Deoarece boala se agrava, iar unchiul mă lua în derâdere sau nu-i păsa, într-o noapte, cu Corbea după mine, am părăsit stâna pentru totdeauna.

Am ajuns acasă a doua zi, în condiții dramatice, cu o temperatură de 40° și tremurând precum crengile lovite de furtună. Mama, frații și surorile nici nu m-au recunoscut.

Doi ani am trăit între viață și moarte, fie că era vară sau iarnă, iulie, august sau decembrie, plăpumile, cuverturile și alte țoale cu care eram acoperit nu-mi ajungeau ca să mă încălzesc.

Am fost totuși smuls din ghearele morții de sanitarul satului, căruia i-am fost și-i voi fi recunoscător toată viața. A trăit cam 90 de ani: „Să-i fie țărâna ușoară!”, iar „Dumnezeu să-l ierte!”

*

Ororile celui de-al Doilea Război Mondial și-au pus amprenta și asupra satului nostru.

Gândindu-se la o eventuală înfrângere pe Frontul de Est, nemții au organizat linia strategică militară Focșani – Nămolosa Brăila, formată din cazemate, amenajate și aprovizionate din belșug, în preajma localității noastre.

Ele nu au mai fost utile în scopul propus după ruperea frontului de la Iaşi - Chişinău, însă mulţi ani o parte din acestea s-au transformat în cuiburi de hoţi şi ucigaşi.

A pleca din comună până la Focşani, mai ales noaptea, prezentă un risc enorm. Au căzut victime, fiind jefuiţi la drumul mare zeci de oameni nevinovaţi. Ca urmare, mulţi săteni ocoleau drumul principaluând-o pe malul râului Milcov, triplând distanţa de mers, dar fiind oarecum liniştiţi că nu erau prinşi şi prădaţi de hoţi şi că vor rămâne teferi.

La marginea satului, pe fostul islaz comunal se organizase aerodrom nemţesc. Aviatorii şi personalul auxiliar nu locuiau în sat, cum procedaseră deseori românii în războiul din Est. Aveau corturi special amenajate şi celelalte dependenţe strict necesare în apropierea aerodromului, între acesta şi sat. Nu erau răutăcioşi cu populaţia. Dimpotrivă, aveau o atitudine paşnică, poate şi pentru că erau aliaţii României.

Îşi stabiliseră un program foarte riguros, aşa cum de altfel au făcut nemţii întotdeauna.

Îmi vine în minte o întâmplare hazlie: zilnic, la ora 12 se suna toaca la corturile nemţeşti pentru a se anunţa hrana de prânz. Măgarul lui Boiangiu, singurul din sat, începea să ragă.

După terminarea războiului, în condiţiile în care nu mai existau nemţi şi nici ruşi, şi implicit nu mai funcţiona nici toaca, măgarul lui Boiangiu era cel mai bun indiciu că oamenii care aveau ceasuri să şi le fixeze la ora 12, iar cei care erau pe câmp îşi programau viitoarele preocupări în funcţie de ora exactă anunţată de măgar.

Locuitorii comunei nu au suferit pagube, atât în perioada războiului, cât mai ales, după aceea. Drept este că în 1944 între orele 10 - 13 trupele aliate declanşau atacuri aviatice sau efectuau zboruri de recunoaştere, poate de intimidare, ocolind însă populaţia şi urmărind prioritar distrugerea avioanelor nemţeşti.

Totuși, zgomotul produs de avioanele „cu două cozi” (așa le numeau localnicii) era asurzitor, încât îți îngheța sângele în vene.

Ca urmare, fiecare familie își avea câte o ascunzătoare săpată în pământ, camuflată, în interiorul grădinilor, iar alarmarea populației o făceau nemții, fie cu sirena instalată în podul școlii, fie de cicliști special desemnați și repartizați pe ulițele satului.

De cele mai multe ori alarmele coincideau cu hrana de prânz, încât păraseam în grabă mâncarea așezată pe o masă pitică și rotundă și fugeam în tanșee.

Pentru ruși, zona noastră nu a reprezentat teatru de operațiuni militare, ci a avut mai ales un caracter de tranzit. Astfel, eram la intrarea în sat, în una din zile, la marginea podului de peste râul Milcov, când au trecut dinspre Brăila spre Focșani mai multe camioane cu infanteriști ruși, dar și cu tancuri. Eram mai mulți copii și am fost serviți cu bomboane, iar pe mine și încă un copil ne-au urcat într-o mașină și ne-au plimbat vreo 2 km. Când au citit neliniștea în ochii noștri, au oprit mașina, ne-au ajutat să ne dăm jos, spunându-ne „dasvidania”

*

Date fiind anii de război, foametea, deplasările în căutare de hrană, boala și alte situații neprevăzute, dar total nefavorabile, nu am putut urma decât 5 clase primare, întreruperea fiind de 3 ani.

Am reluat clasa a treia după ce m-am vindecat.

Prin anul 1949, tatăl meu a fost încadrat om de serviciu la școala generală, redresând treptat, la limita subzistenței, situația noastră materială, în sensul că ne-a asigurat minimul necesar de hrană. Folosea în acest scop salariul ce-l primea și cele 3,88 - iar ulterior 2,5 ha de teren arabil în cultură. În munca lui la școală, îl ajutam efectiv la fel ca și mama și ceilalți frați și surori care frecventau școala. La câmp eram folosiți în mod prioritar eu și regretata mea soră mai mare. Zilnic, dimineața la ora 5, exceptând duminica, măturam clasele, holurile, dependințele, ștergeam praful, iarna căram lemnele tăiate de tata,

curățam sobele, aprindeam și întrețineam focurile din toate sobele, asiguram rezerva de lemne și altele.

Deși avansat în vârstă, comparativ cu alți colegi, unul fiind rudă mai îndepărtată, și stând în aceeași bancă, mă privea cu dispreț și datorită faptului că eram rămas în urmă în domeniul cunoștințelor. Mi-am dat seama de acest lucru în momentul în care învățătorul Pantazi ne-a dat un extemporal la matematică. Deoarece colegul de bancă terminase lucrarea, l-am rugat să mă ajute și pe mine. Desigur, nu era soluția cea mai dreaptă. Mai cinstit ar fi fost să mă refuze, dar nu s-a întâmplat așa. Mi-a luat foile și le-a mâzgălit într-un asemenea hal, încât merita să-i aplic o corecție. În pauză, ajutat de un coleg, rudă foarte apropiată, i-am plătit batjocura la care m-a supus. Ulterior, am devenit foarte buni prieteni.

Îmi revine în memorie un alt caz. Era prin 1945 - 1946 când bătaia în școli reprezenta o constantă frecvență.

Într-una din zile, fiul directorului de școală, Udreș, în recreația mare a dat foc la mai multe cartușe, după un morman de cărămizi, rănind copilul unui vecin.

Pentru că l-am certat, m-a lovit, de aceea a trebuit să-i răspund cu aceeași monedă. Am luat atâta bătaie de la tatăl său în cancelaria școlii cu nuiele aduse din propriul meu corn, încât am rămas ținut la pat aproape o lună de zile.

Întâmplarea a făcut ca nu peste mult timp să fie arestat pentru vina de a fi criminal de război. Din ordinul lui, sute de evrei fuseseră maltratați și uciși, fapt pentru care confrății victimelor l-au descoperit și l-au dat pe mâna legiuitorului. A fost condamnat pe viață, a fost trimis la Canalul Dunăre - Marea Neagră, de pe vremea lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, iar bunurile imobile au trecut în proprietatea Statului.

În seara zilei când mi-am dat seama că sunt enorm de mult rămas în urmă la carte, am declanșat o discuție cu tata pe care nu o mai avusesem vreodată.

— Tată, spun majoritatea vecinilor din sat că cei mai cunoscători în matematică sunt învățătorul, preotul și tu.

— De ce mă întrebi?

— După atâtea neazuri încât mă întreb cum de am rezistat eu și ceilalți din familie în perioada când erai dat dispărut, la care adaug și îmbolnăvirea, am întrerupt școala timp de 3 ani de zile. Acum sunt cel mai neștiutor din clasă. Dacă nu mă ajuți la matematică, sunt capabil să plec pentru totdeauna de acasă, oriunde voi vedea cu ochii.

Intervențiile mele au avut ecou. Mă sculam noaptea pe la orele 3, tata mă ajuta la pregătirea temelor dându-mi și explicații de natură să recuperez ceea ce n-am învățat anterior, iar pe la orele 5 plecam la școală pentru curățenie, după care plecam la ore. Ajutorul primit a fost de bun augur, dar a fost suficient până la sfârșitul anului școlar pe care l-am finalizat pe locul doi. În clasa a patra și a cincea nu am ratat locul unu obținând media generală 9,78.

În acest fel, am avut posibilitatea să-i ajut și pe ceilalți frați și surori încât au existat ani, în care doi frați și o soră eram împodobiți cu cele mai mari și mai frumoase coronițe.

Conștient că avansând în vârstă nu voi mai avea posibilitatea să mă înscriu la alte școli, am avut o nouă discuție cu tata:

— Eu voi pleca să mă înscriu la o școală profesională. El mi-a replicat:

— Nici să nu te gândești. N-ai să mă lași singur cu cei mici. Tu mă vei ajuta la serviciu, în gospodărie și la munca câmpului, iar eu te voi răsplăti cu o jumătate de pogon (0,25 ha) în plus de teren arabil, față de ceilalți frați și surori.

A fost prima dată când nu l-am ascultat deoarece eram conștient că a rămâne acasă însemna nu numai propria mea nerealizare, dar și a celor din jurul meu.

Treptat și discret, mi-am procurat actele necesare, iar într-o duminică seara, când îmi venise sorocul, profitând de lipsa lui, dar cu știrea mamei, am plecat la doi verișori, în casa cărora am rămas noaptea,

iar a doua zi în zori, am plecat toți trei la Focșani unde ne-am înscris la Școala Profesională Metalurgică.

Vizita medicală, examenele de admitere la care participam concurenți pentru toate orașele țării în care existau profilele respective, au determinat rămânerea noastră, circa 10 zile, timp în care cazarea și hrana erau gratuite. Mama nu-mi dăduse decât 10 lei, de aceea am împrumutat de la un consătean încă 25 lei pe care i-am restituit la întoarcere. În acest mod l-am pus pe tata în fața faptului împlinit. Media generală de admitere de 7,17 mă plasa pe locul 17 din cei peste 600 candidați, iar media cea mai mare fusese de 8,66. Spre ghinionul lor, cei doi verișori nu au reușit.

Cu o adevărată tragedie m-am confruntat în momentul când urma să fiu repartizat. Inițial doream să devin croitor, dar, pe cât posibil în cea mai îndepărtată localitate din țară. Nu am reușit nici una, nici alta, chiar dacă necazurile prin care trecusem îmi creaseră o repulsie de neimaginat pentru meleagurile noastre.

M-am așezat în genunchi în fața directorului și cu lacrimi în ochi îl rugam să fiu trimis inclusiv la Carei și Satu Mare. N-am avut nici o șansă.

—În fond ai vrea să oprim elevii mai puțin pregătiți să ne facem singuri de lucru? – mi-a replicat directorul.

Cert este că nu voi regreta rămânerea mea la aceasta școală.

Am fost îmbrăcați de la piele, în mod gratuit, inclusiv cu paltoane groase de iarnă de culoare albastră, cu epoleți, deoarece, alături de ceferiști eram considerați a doua armată a țării.

M-am integrat într-un timp relativ scurt. Statul suporta deci, îmbrăcăminte, hrana, cazarea, cărțile și celelalte rechizite, într-un cuvânt, gratuitatea era totală.

Am ajuns repede printre cei mai buni din școală, fapt pentru care am fost numit extrașcolar ajutor de bibliotecar și ales locțiitor al secretarului UTC pe școală.

În bibliotecă, foloseam lucrările cele mai bune din fondul de carte existent pentru a mă pregăti suplimentar, reparam cărțile degradate, mențineam curățenia și aerisirea, țineam evidența cărților împrumutate și recuperarea lor.

Pe linie UTC vegheam și acționam pentru creșterea nivelului la învățătură, păstrarea ordinii și disciplinei, învoirea elevilor frunțași pentru a merge în oraș sau acasă.

Pentru merite deosebite la învățătură și în comportament, în vacanța din iarnă de la cumpăna anilor 1952 - 1953 am fost trimis gratuit în tabăra națională a elevilor pe țară din sistemul DGRM (Direcția Generală a Rezervelor de Muncă) existentă în orașul Câmpulung Moldovenesc de la poalele Munților Rarău, vestit și pentru că dispune de Pietrele Doamnei și cel mai rece izvor din România. Eram elevi români, maghiari, germani și în cele două săptămâni am petrecut zile de vis, deoarece prin program se împloteau de minune instrucția educația, utilul, hrana și odihna.

După doi ani, am absolvit Școala Profesională cu media generală 5 (metoda rusească aplicată în țara noastră în anii 1952 - 1954, medie care echivala cu 10).

Totuși nu am avut condiții să învăț meseria de strungar în fier.

Noi am fost o generație de sacrificiu, pentru că neavând baza materială necesară formării noastre ca buni muncitori, am asigurat condiții celor de după noi. Ca urmare, în cei doi ani, am construit din temelie și până la acoperiș clădirea atelierului școlar, dar nu am beneficiat de roadele sale, nemaifiind timp.

Fapt este că, din 1953 și până în 1956 am lucrat, provizoriu la o cooperativă meșteșugărească din Focșani, apoi la un bazin carbonifer din Comănești, după care am muncit pe bază de repartiție în orașul Fălticeni, iar ulterior în Iași. De aici am fost încorporat militar în termen.

În concluzie, dacă rămâneam în localitatea natală, ce șanse aș fi avut eu, ceilalți frați și surorile mele, nu să-și croiască un viitor, ci să

supraviețuiescă? În condițiile în care nu avea loc o schimbare de sistem, părinții nu ar fi fost capabili să ne dea la maturitate decât o jumătate de pogon teren arabil care echivala cu zero.

Ca noi, erau milioane de suflete în România care ar fi împărtășit aceeași soartă.

*

Cei 2 ani și 18 zile de militarie obligatorie i-am început în ziua de 6 noiembrie 1956. Eram muncitor la o cooperativă meșteșugărească din Iași, unde am primit ordinul de chemare pentru încorporare, cu numai 3 zile înainte.

Până am dat în primire atelierul, sculele, mi-am făcut lichidarea și am rezolvat celelalte probleme care-mi permiteau să las loc de „bună ziua” și pentru alți ani, s-a epuizat timpul stabilit astfel încât, în dimineața zilei planificate, cu un cozonac primit în dar de la bunica la care eram în gazdă și o sticlă de lichior de la cel mai bun prieten cu care lucram (Dumnezeu să-i ierte pe amândoi, duși pe drumul fără întoarcere), am luat valiza și am plecat la Comisariatul Militar.

Acasă nu mai fusesem de exact un an de zile, iar pe părinți nu am mai avut timp să-i anunț, așa că le voi scrie de la unitatea militară.

Toată ziua am petrecut-o pentru facerea apelului și completarea datelor strict necesare, precum și vizita medicală. La orele 21 am fost încolonați și conduși la gara CFR „Nicolina” din Iași de unde am fost îmbarcați într-un tren special, fără a ne ști destinația. Am ajuns dimineața la orele 5 în Craiova.

Deoarece din cei câteva sute de „răcani” eram numai doi fără alcool în noi, am fost repartizați la câte un capăt al trenului pentru a-i ajuta pe subofițerii ce răspundeau de toți, dar sticlele golite și aruncate pe geamuri, beția, cântecele, înjurăturile sau bolboroselile de tot soiul erau atât de multe și de stridente, încât am trăit într-un adevărat vacarm.

Mulțumim cerului că nu a dat ortul popii nici unul dintre ei și că am ajuns toți teferi la unitatea de bază și la subunitățile din celelalte orașe ale regiunii.

Eu am fost oprit în compania independentă de pompieri și împreună cu ceilalți am făcut duș, am fost tunși, am primit îmbrăcăminte și încălțăminte, am fost repartizați pe dormitoare, am primit locurile necesare depozitării valizelor, rastelele pentru armament și tehnica de luptă.

A treia zi de la încorporare am fost repartizați pe plutoane și grupe, am fost inspecțiați de cadrele ierarhice superioare și am început, zi de zi, instrucția strategică și tactică, prioritate acordându-se și utilizării puștilor ZB din dotare deoarece avusese loc intervenția militară sovietică din decembrie 1956 din Ungaria, pentru care eram în alertă, și numai după aceea am fost introduși în pregătirea propriu-zisă de stingere a incendiilor.

După trei luni am fost examinați pentru prima dată și am depus și Jurământul Militar.

Deoarece m-am clasat printre primii la verificarea cunoștințelor teoretice și practice, am fost ales în biroul UTM pe Grupul Regional de Pompieri, ulterior m-am ocupat trei luni de zile de o grupă de maghiari, m-am îndeletnicit cu ocupația de instructor, apoi de șef de centrală telefonică, iar a doua vară am fost numit inspector cu probleme de prevenire și stingerea incendiilor într-un raion de lângă Dunăre, înlocuind pentru câteva luni un ofițer care fusese operat în spital.

Consider că este util să insist, ceva mai mult, asupra a două aspecte. După încorporarea unui alt contingent, s-a format, la dorința lor, o grupă numai din maghiari, dar nici un comandant numit nu s-a înțeles cu ei pentru că le aplica pedepse cu nemiluita pentru orice nimicuri. Din acest motiv, aceștia se încăpățâneau și mai tare, astfel încât majoritatea erau mai tot timpul la arest simplu sau sever.

În acest timp am fost chemat la raport, la comandantul și la locțiitorul său, unde am solicitat și mi s-a dat satisfacție, să procedez cum cred de cuviință cu ei, fără a încălca regulamentul militar.

Cei mai mulți fie că refuzau să vorbească limba română, fie că nu o cunoșteau, așa că a trebuit să mă comport cu multă blândețe, prin aceea că vreo două săptămâni îi duceam într-un loc ferit de ochii altora, așezăm puștile în formă de piramidă, lăsăm un ins de „șase”, și-i determinam pe fiecare să se destăinuie (uneori folosind un translator dintre ei), în legătură cu ce făcuseră în viață: casătorie, soție sau prietenă, părinți, frați, surori și alte preocupări cotidiene ale acestora, după care am început treaba.

Dacă, de exemplu, aveam în program echipări și dezechipări, în condițiile în care se încadrau în barem, executam 3 - 4 acțiuni și nu 20 - 30 cum procedau alții până la epuizare. Similar lucram în cazul instrucției tactice: mers în formație, întoarcerile de pe loc și din marș, pasul de front, onorul, târâș, marș sau altele.

Invidia celorlalți comandanți, care aflaseră câte ceva, atinsese apogeul așa că au fost suficiente cazurile când am fost pus în situația să mă explic.

Îmi aduc aminte un aspect. În timp ce ei, tolăniți pe iarbă, povesteau lucruri de acasă sau aiurea, am fost avertizat de omul de pază că vin către noi comandantul Grupului Regional și comandantul Companiei.

În program aveam pasul de front, întoarcerile, onorul. În câteva zeci de secunde maghiarii mei au fost sculați, îmbrăcați regulamentar, în formație de marș și cu puștile la picior. Beneficiind și de o pistă de beton din apropiere, am executat cu ei niște exerciții de clasă înaltă, iar când m-am apropiat cu grupa de dâșii le-am dat un onor impecabil, ceea ce s-a soldat cu laude și învoirea pentru oraș a întregii grupe timp de două zile.

La incendii erau primii, atât la echipări, fuga la mașini și urcarea pe banchete cu cele necesare, cât și la stingeri.

E suficient să amintesc faptul că împreună cu șeful de țeavă numărul unu din grupă am salvat de la o moarte sigură un ofițer, tată a patru copii, șeful stingerii de la un incendiu ce a avut loc la acoperișul teatrului din oraș.

La examinare, maghiarii mei au obținut locul I pe unitate.

În întreaga perioadă a stagiului militar am participat la peste 300 de incendii și datorită faptului că atâta timp cât am lucrat la centrala telefonică mă deplasam pentru dirijarea mașinilor la foc, asigurarea legăturilor cu unitatea și participarea la stingerea propriu-zisă. Încă ceva: prin temperament, oltenii când se certau își dau foc la casă reciproc, așa că, deseori, aveam în aceeași localitate câte două incendii.

Regret și astăzi că la sfârșitul stagiului militar am refuzat să urmez Școala de Ofițeri de la Sibiu, în acea vreme pentru mine, fiind lipsite de importanță gradele și funcțiile militare.

Cu toate acestea, mai târziu, în timp ce urmam facultatea, a fost necesar să urmez simultan și Școala de Ofițeri în rezervă, de această dată la infanterie, iar școala propriu-zisă am executat-o într-o unitate disponibilă din Făgăraș, în care, cinstit abordând lucrurile, condițiile erau mai proaste. Dormitoarele cuprindeau 25 - 30 de militari, în loc de parchet sau dușumea era mozaic, neavând șifoniere sau dulapuri țineam valizele sub paturi, iar în ele aveam la un loc atât lucrurile murdare cât și pe cele curate, crema de ghetă cu pasta de dinți, și celelalte. Instalațiile sanitare aveau sifoane turcești, încât nu era zi lăsată de la Dumnezeu să nu se înfunde și să ne chinuim cel puțin o oră să le desfundăm.

Zile și nopți de-a rândul executam deplasări în munți unde ne pregăteam folosind puști, pistoale, puști automate și mitraliere, grenade antitanc, de acest ultim „instrument” personal fiind scutit deoarece sunt stângaci.

Încă un fapt: nu mâncasem niciodată carne de bivoliță, însă aici nu va lipsi din nici un meniu. Cert este că nu era rea, dimpotrivă, făcând

abstracție de culoarea sa roșie, carnea era foarte gustoasă și o înfulecam cu plăcere.

Pentru că am fost numit comandantul de grupă al colegilor mei de facultate, iar comandantul școlii, colonelul Cocișiu și locțiitorul acestuia căruia toți îi spuneau „Laleaua Neagră”, ne cereau să scoatem „untul” din „subalternii” noștri, ceea ce nu era posibil, am avut enorm de multe confruntări care de care mai dure cu comandantul, care mă amenința frecvent cu arest, cu informarea Rectoratului și a Decanatului, ba chiar cu închisoarea.

Încet, încet, cu tact și răbdare, i-am adus la linia de plutire, împăcând, cum spune proverbul românesc, „și capra și varza”, fapt pentru care am fost primul căruia i-a dat trei zile învoire acasă.

Am terminat școala cu gradul de locotenent, fiind în prezent căpitan în rezervă.

*

Este foarte posibil ca în cele ce urmează unii cititori să mă dezaprobe, ba chiar să mă blameze, pentru că termenii de „nomenclaturiști”, „ceaușiști”, „totalitariști” mai sunt încă la modă deși-i paradoxal, iar în cele ce urmează, va reieși ideea precizată anterior.

Într-adevăr, destinul meu a luat o altă întorsătură, pentru că în viață omul nu face neapărat ce vrea, ci se ocupă cu ce-i oferă viața, condițiile existente și capacitatea sa de adaptare. Dar una-i să lucrezi pentru cei mulți și alta-i să acționezi în exclusivitate pentru tine și buzunarele tale, pentru familie și celelalte rude ale tale.

Tocmai aici cred că este diferența dintre comunism și așa-zisa democrație de astăzi care-i în realitate supracapitalism.

Am rugămintea ca toți cei care vor citi rândurile de față să aibă răbdarea necesară pentru că în final, sunt convins, majoritatea lor vor avea motive reale de a nu regreta timpul folosit în lecturarea acestor rânduri.

În conformitate cu legile existente în țară, după satisfacerea stagiului militar din noiembrie 1958, toți cei care plecaseră direct din producție nu trebuiau să depășească pauza de două săptămâni de la lăsarea la vatră și până la reîncadrare pentru a i se lua în considerare vechime neîntreruptă în muncă.

Eu care lucrasem până atunci pe alte meleaguri ale țării eram tentat să fiu mai aproape de ținuturile natale, chiar dacă anii copilăriei fuseseră dramatici.

Din acest motiv am renunțat la Școala de Ofițeri de la Sibiu, la care urma să încep cursurile, caz în care cred că aș fi avut un destin mai bun. De ce ?

Întâmplarea a făcut să mă întâlnesc, la mai puțin de o săptămână, cu un fost coleg de școală profesională, bun prieten, care m-a convins să lucrez instructor la Raionul UTC Focșani.

Nu voi putea afirma niciodată că a fost ușor. Dimpotrivă, zile la rând alergam pe jos, pe bicicletă, iar iarna și pe schiuri, din comună în comună, din sat în sat, din cătun în cătun, pe viscol, prin nămeți sau pe arșiță, sătul sau flămând, dar cu satisfacția că aveam o aderență tot mai mare în rândul tineretului. Aveam rezultate tot mai bune în educarea și formarea tinerilor ca viitori oameni în sensul corect al cuvântului, în spiritul cultului față de muncă, dar și folosirea utilă a timpului lor liber. Sute, poate mii de tineri, majoritatea din mediul rural, veneau cu mult entuziasm la adunări generale, lucrau la refacerea pădurilor, la plantat pomi în aliniamente de-a lungul șoselelor și drumurilor secundare, strângere de deșeuri, muncă încheiată cu baluri sau reuniuni, „joi ale tineretului” sau alte acțiuni cultural - distractive specifice acestora.

În iureșul acestor activități am lucrat până în 1969, fiind succesiv lider de comune, oraș, raion, apoi de județ.

Cred că-i necesar să fiu concret, să detaliez mai mult întâmplările prin care am trecut în cei 12 ani de activitate pe linie de tineret, dat fiind faptul că am rămas cu amintiri foarte frumoase, dar am avut parte și de momente dramatice, care m-ar fi putut costa și viața.

Mă voi referi la câteva aspecte.

Dacă majoritatea covârșitoare a orașelor țării erau în plină transformare, reprezentau adevărate șantiere, în reconstrucție pe toate planurile, zonele rurale se aflau încă în condiții dificile, mai ales în ce privește locuințele, edificiile social-culturale, drumurile și șoselele, rețelele de electrificare, alte obiective care să confere un grad de civilizație echivalent cu cel din localitățile urbane.

Astfel, într-una din frecvențele mele deplasări din zona montană, eram într-un autocamion condus de un tânăr ce lucra în exploatarea forestieră, și, dat fiind structura slabă a solului, am ajuns seara târziu într-un loc din zona satului Spulber unde fusese o alunecare de teren.

Drumul era atât de îngust încât cel de la volan trebuia să fie un as în materie pentru a evita râpa adâncă din stânga și muntele abrupt din dreapta.

Conștient că ezitarea șoferului mă putea duce la moarte, l-am rugat să parcheze mașina într-un loc ferit. Nu m-a ascultat, situație în care l-am rugat să-mi permită să cobor. Am parcurs porțiunea de drum dificilă pe jos, idee salvatoare pentru că, de teama râpei șoferul a intrat în coliziune cu partea dreaptă a traseului distrugând jumătate din mașină. Dacă aș fi rămas pe locul în care mă aflasem cu puțin timp în urmă, aș fi fost strivit.

Împreună cu alți tineri ce veneau din spate și care erau de aceeași breaslă, l-am ajutat luându-i autovehiculul la remorcă până în șantier.

Noaptea am rămas împreună cu ei într-o cabană din șantier, în care am discutat despre proiectele lor prezente și viitoare, despre familie, prieteni, prietene și altele, iar a doua zi am continuat deplasarea.

Din lipsă de camere oficiale, în unele localități, poposeam noaptea la locuințele liderilor UTC.

Îmi amintesc totodată două situații foarte dificile. Era o iarnă grea. Zăpada atinge cam un metru înălțime. Într-o sâmbătă seara urma

să mă deplasez cu vreo 60 de tinere și tineri din satul Terchești în comuna de reședință, unde aveam adunare de dare de seamă și alegeri, urmată de bal, până către ziua.

Date fiind condițiile grele pentru parcurgerea celor 5 km pe o cărare din pădurea ce se numea Larga, majoritatea părinților fetelor aveau rețineri în a le da voie. I-am liniștit greu, promițându-le că ne vom deplasa împreună, dus - întors. Pentru că traseul nu era lipsit de jivine, i-am organizat în șir indian, în așa fel încât secretarul UTC și cu mine, care aveam schiuri, mergeam în față pentru a le croi drum, în spatele nostru urmau băieții cu cele mai bune încălțări, apoi fetele, iar la urmă erau cei mai solizi tineri pentru a ne proteja de eventuale neplăceri.

A fost o noapte de pomină, în care toți s-au simțit foarte bine.

Încă un amănunt. În satul cu pricina (Terchești) aveam o formație corală de 120 persoane care se clasase pe locul I pe raion, din care cauză realiza frecvente deplasări în alte zone din țară.

Dacă Doamne ferește, în lipsa acestora ar fi avut loc un incendiu de proporții, ar fi putut să fie mistuit de flăcări întregul sat.

În asemenea condiții, nu rămâneau acasă decât oameni în vârstă, bolnavi sau neputincioși din alte motive. Spre norocul nostru nu am avut neazuri.

După terminarea acțiunii, am contactat o răceală zdravănă în care mercurul termometrului nu cobora sub 39° - 40° C.

Am poposit în casa șefului de tineret din comuna Urechești și a cărui mamă m-a oblojit ca pe un copil cu metode tradiționale. Mi-am revenit după trei zile, am mulțumit gazdei și am revenit la reședința de raion cu satisfacția datoriei împlinite.

Menționez că de câte ori reveneam la gazdele mele provizorii, aveam grijă să le răsplătesc cu merinde ce se găseau din belșug la oraș, dar erau deficitare la sate.

Organizam lunar „Ziua secretarului de tineret” cu prilejul căreia inițiam acțiuni educativ - culturale, baluri sau baluri mascate, reuniuni

sau concursuri pe diferite teme, suportam cheltuielile de transport tuturor participanților, asiguram hrană și cazare gratuită pentru toți.

Nu-mi va fi niciodată rușine să afirm cu glas tare că am fost în continuare instructor de partid până la evenimentele din decembrie 1989, dar să nu fiu înțeles greșit. Nu sunt adept al comunismului totalitar, iar pentru mine neocomunismul sau extremismul sunt noțiuni demne de aruncat la lada de gunoi. Cine acuză în prostie folosind asemenea epitete, în numeroase cazuri, se simte cu musca pe căciulă.

În definitiv, adevărații nomenclaturiști nu eram noi, niște „amărăți”, și deci nu erau cei ale căror funcții depindeau de județele de partid și chiar de un singur secretar, ci de fostul Comitet Politic Executiv, de fostul Secretariat al CC al PCR, de Cabinetele I și II.

Noi, cei care eram fugăriți din localitate în localitate, din unitate în unitate, eram direct interesați să apărăm oamenii și problemele lor pentru că, pe de o parte cu ei rezolvam atribuțiunile ce ne reveneau, iar pe de altă parte, nu aveam drept de decizie pe plan administrativ.

Mă voi folosi de câteva exemple. În afară de atribuțiunile ce ne reveneau prin statul de funcțiune în orașul de reședință de județ, am avut în răspundere și câte o comună.

Personal, timp de 5 ani am avut obligația să mă ocup de comuna Măicânești, care se află la jumătatea distanței dintre Focșani și Brăila.

În acest interval de timp m-am implicat în mod constant, direct sau indirect, în construirea unui local nou și a dependențelor necesare pentru o școală specială, formată din 130 de copii, care funcționează și astăzi, un bloc de locuințe, sedii pentru Poștă și Poliție, modernizarea clădirii Primăriei, pieței, șoselei, sistemului de irigații care urma să facă joncțiunea cu cel dintre Siret și Bărăgan, a unei pescării pe o suprafață de 1000 km² luciu de apă, pe un teren greu și sărătos impropriu culturilor agricole, construirea unui monument dedicat comemorării eroilor din Războiul de Independență de la 1877 și a unei fântâni cu specific străvechi la ieșirea din comună.

Asemenea aspecte, împliniri, realizări, aş putea nominaliza în zeci de alte cazuri.

Cred că-i util să specific că una din primele preocupări pe care le aveam în momentul în care eram repartizat într-o localitate, era aceea de a îmbunătăţi condiţiile de muncă şi viaţă celor trimişi pe linie de partid şi de stat. Fără nici o falsă modestie, am reuşit acest lucru, folosind din plin ajutorul conducerilor de unităţi economice şi sociale existente.

Chiar şi numai din acest exemplu, reiese că în cei 50 de ani de comunism existau bani ce se investeau pentru binele ţării, în toate localităţile, şi, dacă erau şi cazuri de ordin negativ, ele erau legate de insuficienta forţă de muncă necesară sau de organizarea muncii.

Nu de puţine ori primarul localităţii participa direct, alături de meseriaşi, la construirea unui obiectiv, în timp ce instructorul îl suplinea la soluţionarea altor probleme şi, în primul rând, la cele din agricultură.

Este cunoscut că judeţul Vrancea are cel mai ridicat grad de seismicitate din România. Municipiul şi cele patru oraşe au în raza lor teritorială mii de blocuri de locuinţe, înălţate în acea perioadă, cu o asemenea structură, hotărâtă prin Decret prezidenţial încât să reziste la minimum 8 grade pe scara Richter, cele mai multe din ele având numai câte patru etaje.

Aceeaşi structură de rezistenţă s-a asigurat şi la celelalte obiective social - culturale şi industrial - agrare, încât cele trei cutremure mari din anii 1977, 1986 şi 1990, nu au ucis nici o persoană, iar pagubele materiale au fost nesemnificative.

Ori, stoparea lucrărilor de irigaţie începute înainte de 1989, oprirea regularizării râurilor şi pâraurilor, a drenărilor şi desecărilor, au cauzat, în ultimii 10 ani, alunecări de pământ, distrugerea de sute de locuinţe şi alte bunuri materiale cetăţeneşti în foarte multe localităţi din ţară, ceea ce demonstrează că nu s-a făcut mai nimic în perioada post-decembristă. Ele ar fi fost de natură să oprească stricăciunile pricinuite

oamenilor, deoarece ajutoarele prezidențiale și guvernamentale sunt inexistente.

Eu știu un lucru: numai între 1970 - 1980 au avut loc alunecări de terenuri în 10 - 15 sate, soldate cu mari pagube, însă ajutoarele s-au acordat prompt, prin trimiterea de alimente, îmbrăcăminte, încălțăminte, material de construcții, sute de cadre de răspundere din județ pentru salvarea sinistraților, a bunurilor materiale, cazarea persoanelor năpăstuite, refacerea locuințelor sau construirea altora noi, iar când era necesar să construiau case în zona de șes, pe suprafețe de teren stabile și în care erau aduse familiile din zona montană lovite de capriciile naturii.

Așadar, alunecări de teren am avut de multe ori, și, îndeosebi în zona montană, dat fiind faptul că la șes și la deal fie că existau condiții pentru evitarea lor, fie că erau foarte rare.

Mă voi referi la cele din comuna Chiojdeni, de pe Valea Râmnicului, care au avut loc în 1978 sau 1979. S-a dat alarma într-o după-amiază, când se îngâna ziua cu noaptea.

Ploua mărunț de 3 - 4 zile, iar alunecările de teren din satul de reședință duseseră la vale și le înghițiseră apele, șapte case și dependințele lor, fiind amenințat și sediul Primăriei.

S-au mobilizat forțe din toate domeniile: Partid, Stat, Poștă, Comerț, Ocrotirea Sănătății, Armată etc.

Ajunși la fața locului, ne-am dat seama că proporțiile dezastrului nu erau deloc neglijabile, ci dimpotrivă. La aproximativ 100 m de Primărie s-a croit o ravenă, care a rupt șoseaua în două, cu adâncimea de peste un metru, iar albia sa era de 8 - 10 m. Ruptura era undeva în vârful muntelui, iar valurile de mocirlă, pomi, grohotiș, erau înalte cât casa și la distanță de 20 - 25 m, revărsându-se în apele învolburate ale râului Râmnic.

Așadar, majoritatea teritoriului comunei precum și Jitia, Vintileasca erau izolate de sediul județului. Telefonele nu mai funcționau, iar sediul Primăriei risca să fie distrus și dus la vale.

Primul-secretar ne-a ordonat, mie și încă unui coleg, să ne facem luntre și punte, să trecem văioaga și să pătrundem în Primărie pentru a salva, în caz de nevoie, arhiva.

Celelalte forțe au rămas în zona dinspre Focșani, unde, 4 - 5 zile au asigurat aprovizionarea cu alimente, medicamente, telefonie aeriană, condiții de cazare pentru sinistrați, stabilirea condițiilor de construire a noi locuințe pentru familiile sinistrate și altele.

Trecerea prin vad presupuneau un risc enorm. Ne-a ajutat un localnic care fusese țapinar. El a trecut primul ca pe un patinoar, deoarece jos era clisă foarte alunecoasă. Mișcarea se făcea rapid, între cele două valuri, pentru că dacă te-ar fi prins unul, nu mai aveai nici-o șansă de supraviețuire.

Deoarece colegul meu era mai greoi, am convenit să treacă al doilea încât, în caz de pericol să-l tragem, fie eu, fie săteanul.

Mulțimea a stat cu sufletul la gură, dar a răsuflat ușurată în momentul în care am reușit să trec, ultimul, fără incidente.

În câteva ore am împachetat în baloturi, pe categorii de acte, întreaga arhivă a Primăriei și eram pregătiți să o mutăm în orice moment, în sediul Postului de Miliție, care nu era supus nici unui pericol.

Trei zile și tot atâtea nopți, am stat în așteptare, cu frica în noi, cu gândul că în orice moment se putea declanșa o alunecare de teren capabilă să spulbere întreaga clădire.

În acest interval de timp erau sute de oameni din satele izolate care erau blocați. Veneau de la Focșani sau alte localități ale țării. Numărul lor depășeau suta, iar șirul acestora se succeda mereu. Cu ajutorul localnicilor am improvisat o punte, astfel încât cei dinspre reședința județului treceau un pod, mergeau cam 500 m prin pădure, pe partea opusă a râului, apoi treceau puntea.

În acest timp eram căutat la telefon cu disperare de prim-vicepreședintele ce conducea acțiunea, cerându-mi să desființez puntea de teama de a nu cădea oameni în apă.

În afara unui „gură cască”, tehnician veterinar, care a alunecat, spre norocul lui în apropiere de mal, nu s-a mai întâmplat nimic rău așa că am păstrat acest singur mijloc de continuare a drumului de către oamenii ajunși la anaghie.

Pentru astuparea uriașei gropi care rupsesse șoseaua s-au folosit cantități însemnate de trotil de către armată, dar pământul era așa clisos, încât nu s-a clintit din loc.

Spre norocul nostru și al localnicilor amenințați, s-a oprit ploaia, s-a zvântat și uscat mocirla, a stagnat viitura și încet - încet, situația a revenit la normal.

În aceste condiții, nu considerați că avem obligația să ne punem niște întrebări ?

Câte construcții pe verticală vor mai rămâne în „picioare” în viitorii 20-30 ani, în condițiile în care vor avea loc noi mișcări seismice de amploare ?

Ce soartă vor avea copiii noștri, copiii copiilor noștri ce vor locui în asemenea apartamente lăsate de izbeliște din lipsă de bani?

Cum se explică existența banilor în perioada comunistă și lipsa acestora în prezent, încât nu se pot onora la timp salariile, și așa minuscule ale bugetarilor și pensiile mizerabile ale celor care, cu voie sau fără voie, „au trecut pe dreapta” ?

Care-i explicația înmulțirii îngrijorătoare a alunecărilor de teren din ultimii ani, soldate cu zeci și chiar sute de victime omenești și pagube materiale imense?

Lăsăm la latitudinea dumneavoastră răspunsurile care se impun, pentru că orice om, indiferent de pregătire, își poate da singur o explicație corectă.

Desigur, au existat, așa cum precizam anterior, suficiente neajunsuri, cauzate în principal de incompetența unor cadre de la nivel național și din teritoriu.

La analizele lunare, în ultimii ani chiar săptămânale, la care luam parte atât activiști cât și toate cadrele cu funcții din economie,

învățământ, cultură, ocrotirea sănătății, din toate celelalte sectoare de activitate, de cele mai multe ori, eram „țapi ispășitori” pentru necazurile existente, noi, activiștii.

Se spune că tatăl a doi copii ce dormeau în același pat venea acasă seara târziu, beat și prima lui grijă era să-l bată pe cel de la margine. După un timp copiii s-au înțeles să-și schimbe locurile pentru a împărți loviturile. Spre ghinionul celui bătut, seara următoare tatăl și-a spus:

—L-am lovit destul pe cel de la margine, îi voi aplica același tratament și celui de lângă perete.

În cazul nostru, în realitate, problemele majore care reveneau secțiilor, sectoarelor, ca și celor din agricultură (exceptând oarecum industria, construcțiile și transporturile), nu erau soluționate de Biroul sau Secretariatul Comitetului Județean, ci de instructori. Așadar, programele, planurile și sarcinile specifice diverselor sectoare de activități erau concepute și scrise de noi, în timp ce mai marii noștri le aprobau și le transmiteau, noi având misiunea să le și realizăm.

Cu toate acestea, până în 1985, județul nostru a beneficiat de conducători care aveau capacitate, pregătire, competență pentru dirijarea și conducerea activităților, conform nevoilor țării, județului.

Cred că înăsprirea vieții românilor datorită crizei economice mondiale ce se manifesta pe deplin, dar și ca urmare a unor cauze interne ce-și puneau amprenta în mod negativ asupra României și a modului necinstit în care se comportau față de țara noastră diferite organisme internaționale și state puternic dezvoltate din Occident, au contribuit la deteriorarea imaginii sistemului social - politic în ochii oamenilor.

Totuși, marele merit al lui Ceaușescu este că și-a dat seama, la un moment dat, că țara a fost nevoită să plătească degeaba din visteria sa, Fondului Monetar Internațional, suma de 800 milioane dolari americani, ceea ce a fost o înșelătorie. Ca urmare a rupt legăturile cu acest organism. Regretabil este că și în prezent comportamentul general

al organismelor mondiale este tot mai nefavorabil țării noastre și care urmăresc să ne ducă la sapă de lemn.

Probabil că și din acest motiv în ultimii 5 ani înainte de 1989, din cei aduși la conducerea județului, liderii principali au fost niște cretini.

Sunt convins că în istoria ținutului nostru nu am avut conducători mai ranchiunoși și dobitoci, mai escroci și mai răutăcioși nu numai cu noi, ci cu majoritatea populației.

Cei din jurul lui Nicolae Ceaușescu, fiindcă acesta nu mai era suficient de apt în actul conducerii, în judecarea realistă a situației țării, făceau eforturi disperate să-l măgulească, solicitând mii de telegrame și scrisori din județe, localități, unități, privind „depășirile de plan” care de fapt erau minciuni în cel mai categoric sens al cuvântului.

La această stare negativă de lucruri contribuia tot mai mult Elena Ceaușescu care „tăia și spânzura” fără discernământ, încurajând numirea în funcții înalte de răspundere a unor oameni incompetenți, capabili să le lingă și tălpile.

Așa îmi explic aducerea la cârma județului a uneia de prin Ialomița, care a pricinuit atât rău Vrancei, încât nu cred că are egal în istoria noastră.

Avea senzația, ba chiar convingerea, că deținea monopolul cunoașterii, ignorându-i pe toți cei mai jos de ea. Deseori folosea un limbaj vulgar, jignitor, era de o răutate cretină, foarte ușor influențabilă, iar dacă un amic îi șoptea o vorbă la ureche, era capabilă să destituie oameni din funcții de răspundere, care nu aveau nici-o vină.

Într-o ședință de analiză la care participau peste 100 de persoane, a venit vorba de desființarea oboarelor și târgurilor.

Dat fiind faptul că în localitatea de care răspundeam, târgul funcționa încă, duminica, 2 - 3 ore, când a întrebat:

— Cine se ocupă de Măicănești? i-am răspuns:

— Eu.

— Mâine să-mi raportezi desființarea târgului din localitate.

—Nu vă supărați, i-am răspuns. Acest târg a fost înființat de Alexandru Ioan Cuza în 1864 și în al doilea rând, legea nu-mi permite mie să adopt o astfel de măsură.

—Auziți, tovarăși, cine mă învață istorie? Tovarășe Secretar al Consiliului Popular Județean, ce părere ai?

—Dumnealui are dreptate, pentru că noi, cei din Comitetul Executiv, avem mandat prin lege să-l desființăm.

În realitate, acest centru comercial va funcționa în toată perioada de până în decembrie 1989, însă luasem măsuri ca în campaniile agricole târgul să se închidă la orele 8 8,30 deoarece dumneai nu venea niciodată mai devreme în localitate.

Cel de pe locul II din ierarhia conducerii s-a comportat de asemenea foarte urât.

Mă voi referi succint la răutatea cu care m-a tratat pe mine.

Am răspuns un an de Corbița, timp în care, împreună cu principalele cadre de conducere apte de muncă, am redresat întreaga activitate economico-financiară a fostei CAP care era Cenușăreasa județului. În acest scop am insistat să fie numit la conducerea unității un licențiat în științe economice, om de mare valoare practică, stimat și ascultat de cetățeni.

Prin intermediul Primăriei am schimbat camera oficială asigurând dormitor cu recamier, sobă de teracotă și toate celelalte lucruri necesare, bucătărie cu aragaz, sobă cu plită, frigider etc.

Am pus ordine între liderii localității și cei din județ, în buna aprovizionare cu produse industriale și agroalimentare a locuitorilor, iar pe oamenii bătrâni, bolnavi și nevoiași, pensionari CAP cu câte 150 lei pensie i-am ajutat când erau la anaghie utilizând posibilitățile de care dispuneau Primăria, fostele CPADM, CAP, Asociația Viticolă și altele.

Cu toate acestea, șeful la care m-am referit anterior și care răspundea de zona în care mă aflam, mă controla zilnic. După opinia lui, trebuia să fiu prezent în localitate și în cele mai fierbinți locuri la orice

oră din zi și din noapte, pentru simplu motiv că lucram la o secție ce nu-i convenea lui și eram cinstit - „ce-i în gușă, și-n căpușă”

Se deplasa cu mașina zilnic, inclusiv sâmbăta și duminică în teritoriu, când mă găsea în plină activitate, iar dacă luni dimineața mă aflam la sediu, țipa la mine ca la cel mai îndărătnic animal.

Erau momente când răbdarea înceta și îi reproșam. Într-o astfel de situație, i-am spus:

—Țineți neapărat să mă îngropați în această localitate?

Aveam nevoie, cel puțin o dată pe săptămână să-mi văd familia, să fac o baie, să iau merinde pentru zilele următoare, dar și să-mi rezolv sarcinile ce-mi reveneau la nivelul întregului județ.

După un an am fost mutat la Tâmboiești, localitate în partea de sud a județului și în care am procedat similar.

Era suficient să-mi găsească cea mai „firavă chichiță” și să mă terfelească de nenumărate ori în ședințe.

Altă dată am condus o adunare la care participau toți activiștii și, implicit, membrii Biroului și Secretariatului Comitetului Județean retribuți. Pentru că m-am comportat impecabil, încât a apreciat și șefa din Ialomița reușita mea, mi-a pus câteva întrebări.

Conform proverbului „pasărea pe limba ei piere”, întrebările puse s-au îndreptat împotriva sa ca un bumerang. I-am răspuns clar, cinstit, la obiect. A avut grijă să mă țină minte și să mă șicaneze oricând avea prilejul.

În seara de 21 decembrie 1989, parcă presimțind venirea „furtunii”, m-a trimis la Homocea care cuprindea cam 3000 de credincioși romano-catolici, pentru a veghea, chipurile, la liniștea din comună, după întâmplarea cu Laszlo Tökes de la Timișoara.

Paradoxal este că în tinerețe mi-a fost subaltern și m-am comportat cu el cum nu se putea mai bine, deși, îndemnat se pare și de șeful nostru, mă „încolțea” destul de dur. Ulterior, am fost colegi de facultate timp de patru ani, perioadă în care el avea rezultate medii, iar eu foarte bune. Ne înțelegeam minunat. Mă întreb: a fost născut ca un

cretin, în stare să calce și pe cadavrul lui taică-su, pentru a atinge scopul?

Un alt ins din ierarhia celor sus-puși era prim-vicepreședintele fostului Consiliu Popular Județean, de loc de prin Cugir, negru și la propriu și la figurat, codoșul principal la tovarășei și care avea obiceiul să ne planifice activități la zeci de kilometri distanță de sediul județului, la care urma să participe, iar noi să le pregătim, sâmbătă după-amiază sau duminica la orele 10 - 11.

După terminarea acțiunilor respective, firesc era să te invite în mașină să mergi și tu acasă. Te lăsa în drum și pleca. El își proteja cu maximă bunăvoință salariații Consiliului Popular Județean care aveau, ca și noi, statut de activiști dar pe linie de stat și lovea crunt, mișelește și deci pe la spate, orice instructor de partid ce nu-i convenea.

Este un paradox, dar toți cei ocrotiți de el în perioada comunistă, mulți având salarii mari și fiind în criză de obiectul muncii, au rămas la serviciu, în totalitate și după decembrie 1989.

După cât rău a făcut multor oameni din județul nostru, merita să fie blamat și de Dumnezeu. De altfel am auzit că între timp a murit.

În sfârșit, secretara cu probleme sociale din aceeași perioadă, finaliza șirul principalilor escroci desemnați să ne conducă destinele.

Nu avea o pregătire strălucită și nici experiență, dar răutatea cu care i-a tratat pe cei din domeniul ocrotirii sănătății, de care răspundea, îi determină s-o blesteme și astăzi când își aduc aminte de ea.

Îmi stăruie în minte un aspect. Era într-o iarnă în care gerurile erau groaznice, sectoarele zootehnice se aflau într-o situație dificilă din cauza frigului, a lipsei de furaje, iar uneori și de apă, populația urbană și rurală suferea din lipsă de căldură, iar alimentele erau insuficiente.

Am fost trimis de Secretariat, la propunerea dumneaei, în calitate de șef de colectiv care urma să facă constatări asupra întregii activități economico - financiare și social - politice din Țifești, localitate de podgorie, dar care avea și un sector zootehnic puternic.

Deși am rămas în localitate zile și nopți de-a rândul, m-am deplasat noaptea, pe viscol și ger, în zootehnie, cu care prilej corectam greșelile sau neglijențele constatate. După prezentarea concluziilor, deci după finalizarea misiunii noastre, s-a deplasat în comună, instructorul de la CC al PCR. A găsit, vezi Doamne, niște convocări semnate de primar prin care amenințau pe cei care eventual ar fi lipsit. Dumnealor au reproșat șefei mele de la probleme sociale, iar ea m-a amenințat cu destituirea.

Ce vină aveam eu că nu mi-am băgat capul în birourile primarului ca să găsească hârtiile depistate de ei?

Mi-am ieșit din fire și i-am spus că mă voi duce la Ceaușescu sau la Dăscălescu și le voi spune toate potlogăriile din județ. Adevărul este că aș fi reușit declanșarea unei anchete. Nu a mai fost necesar deoarece s-a domolit. A avut unul din cele mai groaznice chinuri din câte am auzit, decedând în spital în urma unei boli necruțătoare.

Cred că la căderea Ceaușeștilor a contribuit, așadar, înăsprirea atmosferei în țară după ce au fost lichidate datoriile externe și după cel de-al XIV-lea Congres, când fiecare se aștepta la revenirea situației ce a existat până prin anul 1980.

Totuși, am conștiința împăcată că am ajutat, scăpând de nevoi, nu sute ci mii de oameni necăjiți și dacă m-ar întreba cineva și ar avea răbdare să mă asculte, le-aș oferi exemple asemănătoare cu duiumul, dar despre comunism și actualitate, ceva mai târziu.

*

Cititorul a reținut că datorită împrejurărilor nefavorabile, care m-au vitregit din toate punctele de vedere, din cei mai fragezi ani ai copilăriei, aceeași soartă am avut și în domeniul științei de carte deoarece rămăsesem cu doar 5 clase elementare terminate.

Am avut ulterior, deseori, posibilitatea să-mi completez, de pildă, școala generală, prin susținerea câtorva examene care, pentru

mine, ar fi fost „floare la ureche” Aș fi intrat pe o ușă și aș fi ieșit pe alta, cu diploma în mână. Așa au procedat mulți colegi și au reușit pe acest plan cu mult înaintea mea, și cu eforturi ce nu trebuie luate în seamă. Mai mult, unii și-au luat licențe utilizând cursurile „fără frecvență” și fără a munci.

Mă voi folosi și eu de acest sistem pentru completarea studiilor elementare, iar apoi a celor liceale dar în condiții grele, prin muncă, și numai atunci când, printr-un Decret, s-a radiat echivalarea claselor elementare cu școlile profesionale de doi ani.

Am început acest drum lung în anul 1960, iar pentru realizarea scopului propus am rărit la maximum orele libere consacrate vizionării de filme, piese de teatru, practicării fotbalului, voleiului, șahului, în favoarea unei pregătiri intense în scopul susținerii clasei a VI-a, iar ulterior a VII-a.

Cinstit abordând lucrurile, nu puțini erau aceia care se mulțumeau cu note și medii minime, „de trecere” sau care utilizau din belșug „pilele” sau șpaga, care, în cazul nostru al românilor nu va dispărea niciodată, chiar dacă ar mai veni la cârma țării un Vlad Țepeș.

Există totuși o substanțială diferență. Atunci aveau înlesniri favorabile pentru știința de carte fiii oamenilor nevoiași, inclusiv pentru calitatea de cosmonaut, în timp ce acum, pot urma studii înalte în țară, dar mai ales la Sorbona, Paris, Berlin, New York sau alte centre universitare din lume, copii de miliardari.

Sunt mulțumit că am reușit acest lucru pe cele mai cinstite căi și pentru mai multă convingere, mă voi folosi de un singur exemplu.

La examenul de bacalaureat ne-am înscris 49 de candidați, însă am trecut „pragul” acestui dificil examen doar 7 persoane, pe care i-aș putea nominaliza și astăzi, dar nu ar folosi cititorului, chiar și numai pentru faptul că unii nu mai sunt în viață. Din ceilalți, o parte s-au pregătit și au avut curajul să se prezinte toamna, iar ceilalți au beneficiat de un Decret, după un număr de ani și au reușit să-și finalizeze studiile liceale.

Se cuvin menționate câteva lucruri. După terminarea acestor studii am fost avansat în funcție, astfel încât am avut posibilitatea să determin să se înscrie la cursurile liceale fără frecvență, cu excepția unuia care a rămas neînduplecat, pe toți ceilalți activiști, vreo 20, și cărora le-am creat, de la o sesiune la alta, și condițiile necesare, ei fiind în subordinea mea. Am credea că cei care încă trăiesc, cel puțin în sinea lor, apreciază și astăzi acest gest.

Fac o „paralelă” Guvernării de astăzi, care în cea mai mare parte au urmat studiile superioare, postuniversitare, doctorate în Occident, pe banii comuniștilor, adică pe seama activității productive a acestui popor harnic, bun și muncitor, astăzi se consideră în totalitate anticomuniști, fiind în stare să miroasă până și ciorapul murdar, șiclit de mizerie al capitalistului din Occident. Ori, tocmai asemenea lideri ne înjosec. Ei nu înțeleg, că printre altele, sub conducerea lui Dej sau Ceaușescu, românii au devenit cu mult mai deștepți comparativ cu perioada dinaintea anului 1944 când patru milioane de oameni erau analfabeți. Am învățat carte gratuit și chiar obligatoriu până la un anumit nivel, în așa fel încât diferența dintre știința de carte dinainte de 1944 și cea până în decembrie 1989 era ca de la cer la pământ.

Așadar, există suficient de mulți prezidențiabili, guvernanți sau parlamentari care consideră precum Silviu Brucan, această țară drept una de proști. A uitat Domnia Sa că pe vremea comuniștilor a fost comentator principal la ONU și deci era unul din apropiații lui Ceaușescu, iar în momentul în care a fost marginalizat, nu a fost aruncat în stradă din vilă și a primit și „pensie republicană”? Acum este „prevăzătorul” absolut al României „tărăniste” de astăzi, „anticomunist notoriu”

Dar să revenim la studiile la care mă refeream.

Jur, cu mâna pe inimă sau pe crucea lui Dumnezeu, că pentru a urma sau definitiva studiile nu am dat un leu și nici altă șpagă. Eram hotărât și m-am ținut de cuvânt, să obțin fiecare examen pe seama propriilor mele eforturi și cunoștințe.

Îmi vine în minte o întâmplare. Într-una din clasele de liceu, la examenul de la chimie, am dat lucrarea scrisă de sfârșit de an. Din cele 20 de persoane din sală, la subiectul „Acizi, Baze, Săruri”, am promovat doar doi, unul cu nota 6, altul cu 5, fapt pentru care toți ceilalți s-au prezentat din nou la examenul din toamnă. Aveam profesoară o doamnă care nu admitea nici cel mai mic compromis de la Regulamentul școlar. A fost o lecție corectă, pentru că unii colegi s-au trezit astfel la realitate, ceea ce le-a prins bine la examenele următoare.

După terminarea liceului și a bacalaureatului, am fost propus să candidez pentru admiterea la Academia „Ștefan Gheorghiu”, ignorată total după 1989, dar reabilitată ulterior, dar nu și în mintea unora care se consideră enorm de deștepți, cu toate că, în realitate, cei mai mulți sunt dobitoci.

Examele le-am dat ca la orice facultate din țară, în cazul meu la istorie, și au reușit cei care au obținut minim media 7 pentru cursuri de zi, iar cei cu media 6 - 7 (exclusiv), cu acceptul lor, au fost înscriși la fără frecvență.

Chiar dacă voi fi contestat de unii cititori, mă simt obligat să fac unele precizări. Până în 1969, atât examenele de admitere cât și cele susținute de la un an la altul, aveau aceeași coloratură, același sistem ca în învățământul superior de stat.

În al doilea rând, dacă în cartierele Grozăvești București, Copou - Iași etc., se practica la scară largită chiulul, micile escrocherii împrumutate din Occident pe căi ocolite și chiar prostituția ascunsă, în instituția de învățământ la care mă refer, pentru abateri mult mai mici, cei în cauză erau exmatriculați.

În al treilea rând, până în 1989, Academia a fost afiliată la UNESCO, deci era recunoscută pe plan mondial.

În al patrulea rând - și nu în ultimul - absolvenții acestei unități de învățământ superior terminau facultatea cu diplomă de licență emisă de Ministerul Învățământului și, pentru obținerea căreia parcurgeau și

idei marxist-leniniste și citate din „operele” lui Ceaușescu, ca și cei din învățământul de stat.

Aș dori să văd o singură lucrare de licență de la învățământul de stat din România, din perioada anilor 1980 - 1989, nu numai de la istorie, științe politice, filologie etc., dar și de la facultățile cu profil tehnic în care să nu fie măcar un citat din Nicolae Ceaușescu.

La 10 ani după absolvirea facultății, am finalizat, tot cu media 9, cursul postuniversitar la „Științe politice”, la fără frecvență.

*

Căsătoria era și continuă să fie în mare măsură, un act care se realizează încă, în cazul României, cu ideea să dureze pentru totdeauna. Viața cuplului este o activitate sfântă, fără de care nu concepem existența speciei umane.

Sunt conștient că restricțiile impuse de fostul PCR celor din activul său, erau în mare măsură exagerate, dar chiar și numai parțial aveau valoare mare, cu atât mai mult în cazul celui care lucra pentru țară din interiorul său.

După satisfacerea stagiului militar, mama s-a străduit de zeci de ori să mă determine să realizez acest pas, cu una sau alta din fetele satului, inclusiv cu profesoare sau învățătoare, dar ofertele ei rămâneau fără ecou, deoarece cu sau fără motive, renunțam.

Ulterior, am cunoscut zeci de fete, dar nu mă puteam „lipi” de nici una. Mama mi-a dat posibilitatea să hotărâsc singur, și așa se va întâmpla în final.

În altă ordine de idei, mi se imprimase în memorie părerea că dacă părinții mei erau țărani săraci, aceeași stare socială ar urma să aibă și părinții viitoarei soții. În plus, nu se admiteau, în cazul nostru, căsătorii cu fii sau fiice de moșieri sau chiaburi, de foști legionari sau pușcăriași. Asemenea restricții s-au atenuat, nu în perioada lui Dej, ci după 1965, în vremea lui Ceaușescu.

Cert este că destinul a vrut să cunosc într-una din localitățile din cea mai mare zonă viticolă a țării, cu toate că părinții viitoarei melc soții nu aveau vie și nici nu mă interesa acest lucru, o tânără, cea mai mică din familie, care era cinstită, harnică și frumoasă. Lucra în fosta CAP de la vârsta de 12 ani și-și asigura îmbrăcămintea și încălțăminte necesare ei pe de o parte, iar pe de altă parte îi ajuta și pe cei din jurul ei.

Îmi semăna în bună măsură din punct de vedere fizic și conceptual. În interval de un an de zile, cât am lucrat în orașul din preajma localității sale de baștină, ne întâlneam frecvent în timpul liber. În acest timp vizionam un film, o piesă de teatru, un spectacol, o conduceam apoi până aproape de casă.

Încă o explicație. Dat fiind faptul că ea nu-mi cunoștea părinții, nu i-am cerut niciodată să-i vizitez familia, suficient de nevoiașă și săracă și constituită din mai multe surori, un frate și cei doi părinți. De altfel, aveam părerea că, atâta vreme cât eram majori, puteam hotărî singuri viitoarea noastră situație.

Detaliile despre poziția social - economică și despre familie în general, le cunoșteam atât de la ea, cât și de la cei care o știau bine, iar laudele, în conformitate cu care nu ar avea egal în sat erau sută la sută.

Așadar, după ce mi-am aranjat un concediu de odihnă de o lună de zile, am dat serviciul în primire locțiitorului meu, ne-am procurat actele necesare, ne-am dat întâlnire într-o zi de duminică, din august 1961, în preajma Primăriei. Ne-am căsătorit la serviciul stare civilă, fără nici o floare, martor sau alt participant, căsătoria religioasă o voi realiza mult mai târziu, am trecut pe la restaurant și am cumpărat hrană la pachet pentru dejun, cină și micul dejun de a doua zi, am trimis un număr de halbe cu bere la o masă unde se aflau patru persoane, printre care și funcționarul ce ne oficiase căsătoria.

Prima noapte din luna de miere am petrecut-o la gazda la care locuiam cu îngăduința acesteia, iar a doua zi, ne-am deplasat la părinții mei.

Mama lipea prispa casei și când ne-a văzut, a rămas atât de surprinsă încât nu a scos o vorbă. Eu am fost acela care urma să mă explic.

— Începând de ieri, dumneaei este soția mea, mamă, după care soția, a sărutat-o.

— Bine, dar telefonul Primăriei noastre se află la câțiva pași. Nu puteai să ne spui și nouă? După o muștrare blândă, cu sau fără voia ei, nevasta a ajutat-o să-și termine treaba și să pregătească hrana necesară. În scurt timp au cunoscut-o nu numai ai mei și vecinii, dar vestea s-a transmis cu repeziciune în întregul sat.

Am rămas aici două zile, după care am petrecut pe litoral 18 zile de vis în stațiunile Mamaia, Eforie Nord și Eforie Sud.

Din munca noastră anterioară, aveam amândoi bani să organizăm nu o nuntă, ci chiar două, dar, am convenit să renunțăm la acest ceremonial.

A urmat apoi reînceperea serviciului, găsirea unei alte gazde provizorii, până urma să primesc locuință, promovarea mea ulterioară în orașul de reședință a raionului și respectiv a județului, primirea unei locuințe într-o casă naționalizată, iar după trei ani, a unui apartament, calificarea soției în muncă la o fabrică de confecții cu debut în barăcile ce fuseseră utilizate de ruși în perioada ocupației.

Soția mi-a dăruit două fete, la interval de patru ani din care una-i inginer, iar cealaltă contabil și care, la rândul lor, au adus pe lume două nepoate și un nepoțel.

În contrast cu maniera în care m-am căsătorit eu, ele au beneficiat de nunți frumoase, dar de aceste condiții erau favorizați toți tinerii țării, pentru că **Statul le asigura drept la învățătură, loc de muncă, locuință, împrumuturi de bani în condiții avantajoase, posibilitatea cumpărării cu plata în rate a obiectelor de uz îndelungat.**

Pentru a înțelege că „pilele” sau „șpaga” se foloseau mai rar sau niciodată, voi da două exemple.

După absolvirea liceelor, încadrarea în muncă a fiicelor s-a realizat prin conducerea școlii, fără să fiu obligat să dau nici un telefon.

Am ajutat-o apoi pe fiica mai mare să se înscrie la o facultate cu profil tehnic din Iași. I-am asigurat cazare și masă pentru perioada examenelor de admitere, i-am lăsat alte lucruri trebuincioase și m-am reîntors acasă. A fost admisă fără probleme.

Când vom mai avea parte de o asemenea corectitudine domnilor guvernanți?

Vor mai exista condiții ca fiica unui om de rând să absolve o facultate cu nota zece, pe seama propriilor eforturi?

Marele merit al sistemului social politic și al conducătorilor acestuia dinainte de 1989 este că a asigurat condiții bune tinerilor, tuturor oamenilor, să-și croiască în mod cinstit un viitor decent în viață.

Voi intra în neființă cu credință că dacă în întreaga mea viață nu am reușit să-mi cumpăr un covor persan, mi-am realizat în condiții bune copiii. Mă întreb, ce le oferă actualelor generații tinere societatea românească pentru a trăi normal?

*

Un merit, care nu se va mai repeta multă vreme în istoria țării, a fost **petrecerea concediilor de odihnă sau perioadele de refacerea sănătății** în timpul lui Dej și al lui Ceaușescu.

Majoritatea covârșitoare a cetățenilor României nu erau feciori de bani gata, dar fără a se face apel la metoda chinezească care însemna a purta aceeași salopetă și a mânca pocrișul cu orez fiecare om, de la vlădică și până la opincă, în țara noastră, raportul dintre salariile mici și mari era aproximativ 1 - 3,5 ori. Această măsură da posibilitatea să nu existe belferi, deținători de miliarde, pe de o parte, și muritori de foame, pe de altă parte.

Ca urmare, nu era familie vitregită de posibilitatea de a-și petrece concediul de odihnă la o stațiune balneo-climaterică.

În cazul de față, mă voi referi la mine și familia ce mi-o voi întemeia.

Eram tânăr și necăsătorit în iarna anului 1955 când conducerea întreprinderii din Fălticeni mi-a asigurat condiții să-mi folosesc primul concediu de odihnă de care beneficiam la stațiunea Sinaia. A fost o perioadă ce nu se poate descrie ușor. Încadrarea profesională personală era cea mai mare pentru un proaspăt absolvent de școală profesională din industria grea, și anume, 2/5, ceea ce îmi asigura un salariu lunar de 306 lei, bani ce mi-au ajuns pentru achitarea valorică a biletului, transportul CFR, cât și a celorlalte cheltuieli suplimentare.

Mă veți întreba dacă nu exagerez. Acesta-i adevărul, pentru că valoarea leului era foarte puternică după ultima reformă monetară din 1952, iar facilitățile create de Stat și întreprindere depășeau cu mult câștigurile realizate. Aveam cămin gratuit, cu posibilități de a ne pregăti hrana sau de a mânca la cantină, care ne costa doar 60 lei lunar, dat fiind faptul că, atât carnea, produsele din carne și lapte, legumele și zarzavaturile se produceau în unitate, baia comună ne sta la dispoziție tot gratuit.

Am fost repartizat la vila „Postăvarul” care era cea mai vrednică de admirat din Sinaia. Condițiile erau excelente pe toate planurile, ceea ce îmi dă posibilitatea să nu o uit niciodată. În acel răstimp am vizitat Bușteni, Predeal, Brașov, Cota 1400, Castelul Peleş, Câmpina, iar în cadrul acestor localități casa celebrului pictor Nicolae Grigorescu, iar mai târziu, palatul lui Bogdan Petriceicu Hajdeu, în formă de cruce, după moartea unicei sale fiice, Iulia, și închisoarea - muzeu Doftana.

După căsătorie, voi face un obicei din folosirea acestor concedii în diferite stațiuni din țară, în fiecare an. Așa de explică deplasările succesive ale mele și ale soției, ulterior și ale copiilor, la: Eforie Nord, Eforie Sud, Mangalia, Slănic Moldova, Sângeorz Băi, Călimănești, Căciulata, Olănești, Borsec, Tușnad, Covasna, Govora și altele.

Cinstit abordând lucrurile, asemenea condiții m-au ținut în viață, pentru că fie că îmi refăceam forța de muncă prin odihnă, delectare, fie că mă tratam de diverse afecțiuni pe care le-am avut de timpuriu.

Dacă în primii ani, în majoritatea stațiunilor erau vile construite dintr-un nivel sau două, ulterior s-au făurit complexe de odihnă sau tratament complexe, dotate cu toate dependențele necesare, prin sindicat, agricultură, primărie, partid etc. - toate puse la dispoziția tuturor în cele patru anotimpuri ale fiecărui an.

Condițiile de cazare și hrană erau formidabile, iar citricele și berea, existente din belșug, erau ieftine și nu ne lezau prea mult buzunarele.

În toate stațiunile în care am petrecut, am avut clipe deosebit de frumoase, de aceea îi rămân dator Cerului că mi-a înlesnit asemenea posibilități.

Mă întreb: care sunt cei care-și pot permite astăzi să reediteze petrecerea concediilor în aceste condiții?

Adevărul este că pensionarii, șomerii, lucrătorii la negru (pe care-i admir din lipsa altor condiții ce ar trebui oferite de societate), micii comercianți exploatați de patroni, nu numai că nu-și pot asigura necesarul de îmbrăcăminte, încălțăminte, obiecte casnice de uz îndelungat, dar nu reușesc să-și asigure strictul necesar pentru a achita datoriile sufocante stabilite de Stat, medicamentele și alimentele trebuincioase pentru hrană, încât termenul de trai decent devine tot mai impropriu.

*

Până după decembrie 1989 nu m-am gândit că de-a lungul istoriei poate fi repetabilitate în domeniul sistemului social-economic.

Nu am conceput niciodată că vom renunța la noțiunile de orânduire socială, cuprinzând: comuna primitivă, sclavagism, feudalism, capitalism, socialism. Aceeași soartă au avut-o și conceptele de clase

sociale și alte categorii, și anume: clasă muncitoare, țărâtime, intelectualitate, funcționărimă, acestea rămânând deci, de domeniul trecutului.

Afirm, cu certitudine, că majoritatea covârșitoare a populației apte de a gândi s-a bucurat de înlăturarea celor doi Ceaușești, dar nu s-a gândit niciodată că vom reajunge la capitalism, și chiar mai către urma istoriei, încât cei din conducerea țării ar fi capabili să ne îngroape de vii pe unii dintre noi.

Dacă înainte era un raport strict, foarte riguros, între veniturile mari și mici, fapt pentru care cei de la „vlădică” trăiau foarte bine, iar cei de la „opincă” duceau o viață decentă, astăzi, unii câștigă zeci și sute de milioane de lei, în timp ce majoritatea populației nu are bani nici pentru a-și achita datoriile către Stat și trăiește din ce în ce mai greu.

Există o asemenea fiscalitate care nu a avut egal în istoria neamului nostru. Liderii prezidențiali, guvernamentali, ai Poliției, Procuraturii și Justiției au început să aplice metodele folosite la răscoala de la 1907, luptele petroliștilor și ceferiștilor de la Grivița din ianuarie - februarie 1933.

Pentru a înțelege cauzele evenimentelor din 1929 - 1933, trebuie să reamintim că ele au fost determinate de criza economică mondială, pentru atenuarea și chiar lichidarea căreia s-a apelat la cele trei curbe de sacrificiu.

Situația post-decembristă a urmat aproximativ aceeași cale. Mai întâi s-au dat cele două sentințe tembele și s-a pronosticat că „industria românească este un morman de fier vechi”, iar în al doilea rând, s-a trâmbițat „pariul cu agricultura”.

Când s-a ajuns la concluzia că s-a greșit enorm, s-a cerut să se strângă cureaua, dar am ajuns într-un moment în care nu mai există găuri, ceea ce înseamnă ca situația economico-socială actuală este mai dramatică decât atunci.

Să revenim la perioada anilor 1929 – 1933. Inflația era atât de mare încât puterea de cumpărare a milioane de oameni, din foarte multe

țări ale lumii era către zero. Astfel, în timp ce în America de Nord milioane de oameni mureau de foame, marii magnați foloseau carnea comestibilă de animale ca îngrășământ natural. În Brazilia, cantități uriașe de cafea naturală era folosită drept combustibil pentru coșurile de locomotive.

În România, dependența de Marile Puteri sau de alte țări bogate din Occident era insuportabilă.

Să menționăm că în aprilie 1929 PNTȚ din România a făcut un avans în aur la bănci din Anglia și Franța în valoare de 1500 miliarde lei. În septembrie 1928, același guvern al PNTȚ, a împrumutat pe termen scurt de la Banca Comercială a Italiei, suma de 12 milioane dolari. În februarie 1929, România a făcut în împrumut de la mai multe țări în valoare de 101 milioane de dolari, garantat prin preluarea monopolului chibriturilor de către Suedia. În 1930, România a împrumutat 8 milioane dolari de la un concern american, dar a concesionat integral Societatea Română de Telecomunicații. În 1931 s-au împrumutat 1325 miliarde franci francezi.

Iată pe scurt „marile merite” ale PNTȚ și ale lui Iuliu Maniu din perioada interbelică, căruia i se ridică astăzi statui și monumente pentru a arăta românilor „sacrificiul” său pentru țară.

Care-i diferența dintre guvernarea de atunci și cea de astăzi?

Să nu vă gândiți stimați cititori că mă voi opri aici deoarece se impun noi precizări.

În 1934, ministrul Finanțelor, liberalul Victor Slăvescu, se plângea că România era oprită să-și vândă produsele sale la export. Aveam independență? Eroare.

În 1932, concernele și monopolurile din Europa Occidentală și SUA dețineau în România: 70% din capital în industria petrolieră, 55% în chimie, 46% în industria textilă, 45% în cea alimentară, 40% în industria lemnului, 31% în metalurgie, 29% în electrotehnică, iar exemplele ar putea continua. Sub conducerea PNTȚ, PIB (produsul intern brut) românesc a scăzut de la 293 miliarde lei în 1928 la 171 miliarde lei

în 1932. Producția agricolă a scăzut cu 40%. Venitul pe locuitor s-a diminuat de la 11.100 lei/an la 5.300 lei / an, însă fiscalitatea a crescut de la 20 la 26,5%. Valoarea pe tona de produse exportate a scăzut de la 4.099 lei în 1929 la 1.847 lei în 1932.

După preluarea conducerii țării prin dictatură militară de către Ion Antonescu, acesta a trebuit să răscumpere în 1941 bunurile concesionate.

Pentru a demonstra că proverbul „calul își schimbă părul dar năravul ba”, să mai amintim un caz.

La alegerile din 1937, PNT a încheiat pact electoral de neagresiune cu Mișcarea Legionară pentru a-i scoate de la guvernare pe cei din PNL, ceea ce a dus la instaurarea dictaturii regale și prăbușirea granițelor României Mari.

În noiembrie 1996, pentru a câștiga alegerile PNTCD a încheiat coaliție cu UDMR, dând posibilitate Budapestei și altora să se amestece în treburile interne ale României.

Consecințele din ianuarie - februarie 1933 au fost dramatice: s-a introdus o adevărată stare de asediu, s-au arestat 1.500 comuniști, dar și reprezentanți de sindicate și simpli muncitori, au fost asediate Atelierele Grivița din București, s-a intentat proces împotriva ceferiștilor și petroliștilor, care a durat până în ultimele luni ale guvernului național-țărănesc Vaida, precum și în timpul guvernării liberale, până în iulie 1934. Din totalul celor arestați, jumătate au fost încarcerați în pușcării, din care, după 1934, vor mai rămâne 13.

Ațiuni consacrate combaterii sărăciei și foametei au avut loc și pe Valea Prahovei, la Cluj, Iași și alte localități din țară.

De ce nu-i nici un muncitor și nici un țăran în Parlamentul României de astăzi? În Divanul ad-hoc de la 1859 s-au găsit locuri pentru un reprezentant al țăranimii, nimeni altul decât Moș Ion Roată și pentru unul al micii negustorimi putnene, Gheorghe Ilie.

Astăzi, muncitorii și țăranii nu-și mai găsesc loc în istorie, și nici chiar în multe manuale școlare.

Cu riscul de a mă voi repeta, reamintesc cititorului că încă se mai reproșează foștilor membri de partid și îndeosebi celor ce erau în activul PCR, că au suportat, sau au făcut rău nu știu cui, în cei 50 de ani de comunism. Unii sunt etichetați neocomuniști pentru că sunt împotriva distrugerii țării, îndobitocirii și înfometării, până la porțile cimitirului și în interiorul acestuia, a majorității populației, care nu revendică decât dreptul la muncă, la o activitate cinstită în urma căreia să supraviețuiască cât îi este destinul.

Există deja o mare pleiadă de istorici, filosofi, politologi și alți gânditori care consideră că dețin monopolul cunoașterii. Nimic mai fals.

Fără nici un temei real, ignoră sau minimalizează unele evenimente patriotice fundamentale din viața acestei națiuni, dar, cu voia sau fără voia lor, istoria, realitatea nu le dă nici un drept.

Pentru a fi înțelese mai ușor relatările ulterioare și a reține că ele nu sunt singulare, îmi permit o singură paranteză din care reiese pregnant sângele vărsat de acest popor harnic, drept și viteaz în vederea apărării ființei sale naționale.

După declanșarea Primului Război Mondial, România a preferat doi ani de neutralitate, pentru că Puterile Centrale (Germania și Austro-Ungaria) stăpâneau și Ardealul în care se afla leagănul geto-dacilor și deci centrul formării ulterioare a poporului român.

În aceste condiții, în 1916, țara s-a aliat cu Antanta (Rusia, Anglia și Franța), înțelegând că erau șanse să realipim zona de vest a țării. Chiar și în condițiile în care am rămas singuri în fața dușmanului și am suportat dezastrul de la Turtucaia, soldat cu ocuparea integrală a Munteniei, Olteniei și Dobrogei, românii nu au dezarmat.

Grație lor și ajutorului acordat de Misiunea Militară franceză, a avut loc epopoea de la Mărășești, Mărăști, Oituz, soldată cu înfrângerea trupelor germane de la 6 august 1917, încât Mackensen nu a mai avut șansa la plecarea din București să-și bea coniacul promis la Iași.

Am anticipat însă abordarea actului de la 23 august 1944. Trebuie să spunem cinstit că acțiunea a avut un caracter obiectiv, realist, a fost necesară, fără aceasta România risca să fie transformată în ruine.

Frontul de la răsărit fusese rupt pe aliniamentul de la Iași-Chișinău, iar coaliția antihitleristă nimicea Valea Prahovei, unde se afla principalul rezervor de țiței al Germaniei.

Forțele aliate făceau raiduri zilnice deasupra întregului teritoriu românesc, Ion Antonescu fusese refuzat de PNT și PNL în 1940 să realizeze o largă coaliție, de aceea, în fața dezastrului în care se afla țara, a apelat la dictatura militară.

Pe de altă parte Stalin, care se aliase cu cele două Mari Puteri ulterior, nu avea nici un interes să se împrietenească cu cel care, timp de 4 ani, luptase alături de Hitler împotriva țării sale, iar Ion Antonescu trebuia să înțeleagă că dacă a promis românilor că se vor opri după eliberarea zonei românești ocupată de Uniunea Sovietică, cu orice risc, trebuia să se oprească.

După ruperea frontului de la Iași - Chișinău, România a înțeles că nu mai avea nici-o șansă să destrame Pactul Ribbentrop - Molotov și să-și recâștige Basarabia, Nordul Bucovinei și Ținutul Herței. Risca să fie transformat în cenușă și restul teritoriului românesc, pentru că Ardealul fusese pierdut conform Dictatului de la Viena din august 1940.

Ce avea România de făcut în aceste condiții ?

Cu ce drept suntem blamați pentru perioada comunistă ?

Cine ne-a aruncat la Yalta, în 1945, în brațele lui Stalin ?

Când ați avut dreptate domnilor americani ?

Se încheiase războiul, în țară aveau loc transformări de natură să ducă la îmbunătățirea situației celor mulți și năpăstuiți, e drept, după modelul sovietic. Erau foarte mulți români care așteptau venirea „unchiului Sam”

Până și vrâncenii din zona montană s-au lăsat păcăliți de promisiunile celor de peste Ocean, precum că vor da ajutoare în tehnică

de luptă și parașutiști și au organizat acțiunea anticomunistă „Vlad Țepeș II” de la Bârsești.

Ce trebuiau să facă autoritățile instalate în România cu ajutorul direct al „Aliaților”? Să-i felicite ?

În definitiv, printre altele, cei trei mari conducători au stabilit un mod unanim ca după război România să beneficieze 90% de influența sovietică și doar 10% de influență occidentală, Iugoslavia de câte 50%, Grecia 100% de influență occidentală, iar marii șefi de stat ai lumii postbelice s-au cam ținut de cuvânt. Când Manolis Glezos – șeful comuniștilor greci a fost torturat bestial și ucis, Stalin a stat la locul lui.

De altfel, americanii nu ne-au ajutat niciodată, și nu fac acest lucru nici astăzi, deși, promisiuni avem de fiecare dată când liderii noștri le cer ajutor.

Iar în decembrie 1989 nu a fost revoluție, ci lovitură de stat, pe fondul nemulțumirii populației și a erorii lui Ceaușescu de a solicita miting exact când era mai rău.

La Timișoara au murit oameni, însă multe cadavre nu s-au depistat nici astăzi, ceea ce înseamnă că erau reprezentanți ai CIA, KGB, Mossadului și Budapestei. La Otopeni au fost uciși prioritar niște copii care abia depuseseră Jurământul Militar.

Și pentru că acțiunea s-a televizat, în majoritatea județelor au avut loc adevărate acte de vandalism, distrugându-se bunuri materiale care astăzi ne-ar fi dat posibilitatea să nu cerșim nimic la poarta Occidentului.

La 23 august a fost o revoluție pentru că din momentul alăturării de coaliția antihitleristă și până la finele războiului au luptat 540.000 de români din care au murit sau au fost dați dispăruți 170.000 de oameni. Armata română a contribuit efectiv la salvarea țării de la o iminentă catastrofă, eliberarea Ardealului, a ultimelor sale localități, Carei și Satu Mare, a Ungariei, Cehoslovaciei și a unei părți din Austria, ajungând până la Viena.

Revoluția din august 1944 a fost pregătită cu multă vreme înainte pentru că se clătina ordinul „Soldați, ordon treceti Prutul” formulat de Antonescu și deci eșecul armatelor germane pe Frontul de răsărit era pecetluit încă din 1942.

În anul 1979 am fost în Cehoslovacia, când, deși aveam în program vizitarea orașului Brno – eliberat de fasciști în exclusivitate de către români, iar Muzeul Național din Tatranska - Lomnica nu are nici o relicvă, nici un cuvânt despre contribuția României la eliberarea acestei țări.

Se naște, firesc, întrebarea: de ce ?

Uniunea Sovietică nu uitase reacția României din august 1968 când nu am participat la invazia țărilor din fostul Tratat de la Varșovia în Cehoslovacia, ba mai mult, am condamnat în mii de adunări, mitinguri și demonstrații de protest această acțiune.

Ar mai fi o întrebare: când a avut loc politica totalitară? După momentul 1947, când cei din fruntea țării i-au permis regelui Mihai și camarilei sale să plece în condiții, nu numai pașnice, dar cu securitate deplină, cu o garnitură de tren încărcată cu aur și alte averi fabuloase, de pe urma cărora trăiește în condiții de huzur și astăzi sau pe data de 25 decembrie 1989, zi de Crăciun, când au fost împușcați Ceaușeștii? **În concluzie, în perioada postbelică, în intervalul 1944 - 1989, România a avut în principiu, două personalități politice: Gheorghe Gheorghiu-Dej și Nicolae Ceaușescu.**

Desigur, și unul și celălalt au săvârșit greșeli.

Primul, din ordinul Moscovei, a înlesnit și a acționat direct împușcarea lui Lucrețiu Pătrășcanu, om de cultură, autor de romane, printre care „Sub trei dictaturi”, politician de înaltă clasă, președintele Comisiei de Armistițiu, când a susținut cu glas tare la Moscova să fie recunoscută România ca țară beligerantă, ca partener în coaliția antihitleristă, motiv pentru care va plăti cu viața.

Nicolae Ceaușescu, a folosit în mod exagerat cultul personalității, nu a vrut să înțeleagă previziunea crizei mondiale a lui

Ion Gheorghe Maurer și a altora din jurul său, formulată încă din anii '70. El era sfătuit să stopeze pe moment dezvoltarea industriei, să o modernizeze pe cea existentă pentru a permite o cât mai mare productivitate și să „pedaleze” cât mai mult pe dezvoltarea și modernizarea agriculturii, a industriei alimentare.

A greșit înlăturându-i prin pensionare sau marginalizare, rămânând în exclusivitate la ideea socialismului multilateral dezvoltat. S-a lăsat încurajat și de „miracolul” românesc la care se refereau tocmai țările cele mai dezvoltate din lume și care nu ne-au privit cu ochi buni niciodată, iar acum își bat joc de noi.

După ce a lichidat datoriile externe ale țării, Nicolae Ceaușescu trebuia să permită un standard corespunzător de viață, respectiv asigurarea hranei și căldurii pentru populație, iar la cel de-al XIV-lea Congres nu era rău dacă renunța la funcțiile de Secretar General și de Președinte în favoarea altuia.

Există proverbul „Dă-i Cezarului ce-i al Cezarului” plecând de la două premize.

Întâi, nu există oameni perfecți în lume, iar istoria nu consemnează nici un conducător de țară care să nu fi făcut nici o greșală. În al doilea rând, avem obligația umană de a reliefa și calitățile celor doi.

Astfel, Gheorghe Gheorghiu Dej a fost primul și singurul conducător din cadrul Tratatului de la Varșovia care și-a scăpat țara de trupele sovietice de ocupație. S-a opus cu prețul vieții „Planului Valev” în conformitate cu care Uniunea Sovietică urma să-și întindă aria de ocupație până în zona Galațiului, luând în calcul și Dunărea, urmând ca România să rămână la nivel agrar.

Ca urmare, a avut loc celebra Plenară a CC al PMR din aprilie 1964 care a blamat în fața națiunii, a întregii lumi, caracterul perfid al acestui plan.

În aproximativ un an, a trecut în neființă ca urmare a KGB, care i-a pregătit-o la Moscova, la una din întâlnirile cu primii - secretari.

În al treilea - dar nu și în ultimul - rând, a asigurat redresarea țării pe plan economico - social, distrusă de război și a dat posibilitatea românilor să trăiască incomparabil mai bine față de perioada antebelică.

Nicolae Ceaușescu are marele merit de a ridica pe noi culmi rezultatele lui Dej, schimbând radical harta țării, prin construirea a zeci, chiar mii, de noi fabrici și uzine, spitale, școli de toate gradele, locuințe, a extins învățământul general la 10 ani și l-a transformat în gratuit și obligatoriu. Urma să procedeze similar în cazul învățământului liceal.

A asigurat condiții de locuit și de muncă, de ocrotirea sănătății, de petrecere a concediului în stațiuni de odihnă sau tratament, încât diferența dintre clasele sociale era suportabilă.

Ceaușescu s-a opus apoi cu vehemență, cu un curaj nebun invaziei sovietice în Cehoslovacia din august 1968, fiind apreciat nu numai în țară, ci în întreaga lume.

*

După câte îmi amintesc, cuvântul „nostalgic” a fost utilizat pentru prima dată în România postdecembristă de Ion Iliescu, într-un interviu acordat unui anume ziarist, referindu-se la părerea de rău ce și-o exprimau o parte din români despre modul de viață mai bun înainte de 1989 și situația jalnică a României, implicit a nivelului lor de trai, după căderea comunismului.

Sunt foarte mulți semeni de-ai mei care recunosc caracterul dăunător al totalitarismului, dar, dacă facem abstracție de acest neajuns, există elemente ce pot fi argumentate, prin care să se poată blama sistemul social - politic la care m-am referit?

Cu ce-l ajută pe omul de rând această democrație – despre care facem tapaj cu duiumul ? Care sunt avantajele și drepturile acordate românilor, care pot spune orice, care pot participa la greve și demonstrații, din moment ce nu-i ascultă nimeni, iar râpa spre care se

îndreaptă e tot mai aproape ? Cu ce drept își bat joc guvernării de după decembrie 1989 de munca de jumătate de veac a acestui popor?

S-au distrus fără milă sau sunt în curs de lichidare: industria, agricultura, transporturile, mecanizarea, sistemele de irigații, îngrășămintele chimice, zootehnia și în cadrul ei complexe avicole, pământul a fost fărâmițat în milioane de loturi, iar intervenția Statului în subvenționarea sau susținerea unor ramuri strategice, vitale, ale economiei naționale este atât de firavă, încât o putem considera inexistentă.

Lucrările agricole, strict necesare, sunt extraordinar de scumpe comparativ cu roadele ce le oferă pământul, iar cu banii obținuți prin valorificarea acestora, accesul la tractoare și mașini agricole, la irigații, ierbicide, îngrășăminte chimice, devin povești de adormit copiii, în cazul majorității covârșitoare a deținătorilor de terenuri arabile.

Urmează la rând desființarea IAS-urilor și pădurilor prin retrocedarea terenurilor foștilor moșieri sau moștenitorilor acestora, cei mai mulți plecați în Occident. Dat fiind faptul că cea mai mare parte a pădurilor comunale au fost retrocedate și jefuite, ce soartă vor avea celelalte? Vom mai avea noi acel echilibru ecologic corespunzător care să diminueze, chiar și în mică măsură, efectul de seră ? Nu vom transforma România într-o zonă egală cu cea din Sahel?

Sub masca reformei, restructurării, a economiei de piață, s-au vândut pe nimic sau au fost date pe bază de șpagă unități economico-sociale care înainte exportau produse finite în întreaga lume și-i suficient să amintim tractoarele și alte mașini agricole, autoturismele, cargourile și celelalte vase fluviale sau maritime, produsele de confecții și încălțăminte.

Adevărul este că în acei ani averea bănească a țării era dirijată dintr-o singură „pungă” ori după lovitura de stat, de i se zice revoluție, au devenit miliardari niște inși, în dauna totală a celor mulți care nu vor decât să-și câștige pâinea pe căi cinstite.